

GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 18 punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

„18) iš gyvybės draudimą vykdančios draudimo įmonės ar kito pensijų anuitetų mokėjimą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyto pensijų anuitetų mokėtojo gauti pensijų anuitetai;“.

(Pagal 2020 m. gegužės 19 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIII – 2941, įsigaliojusį 2020 m. liepos 1 d.).

Komentaras

1. Pensijų anuitetas - iki gyvos galvos mokama periodinė pensinė išmoka. Pensijų anuitetams lengvata gali būti taikoma tais atvejais, kai jie gaunami iš:

- gyvybės draudimą vykdančios draudimo įmonės ar
- kito pensijų anuitetų mokėjimą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyto pensijų anuitetų mokėtojo.

2. Pensijų anuitetas iš gyvybės draudimą vykdančios draudimo įmonės gali būti įsigytas įmokėjus vienkartinę įmoką pagal pensijų anuiteto (draudimo) sutartį.

Mokesčio lengvata taikoma tiek tais atvejais, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas (toliau – gyventojas) tokią sutartį sudaro savarankiškai, t. y. tiesiogiai kreipiasi į gyvybės draudimą vykdančią įmonę, tiek tais atvejais, kai pensijų anuitetas įgyjamas papildomą savanorišką pensijų kaupimą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyta tvarka.

Kai gyventojas pensijų anuiteto (draudimo) sutartį sudaro savarankiškai, vienkartinę įmoką gali būti sumokėta iš GPMĮ nustatyta tvarka apmokestintų, gyventojas savarankiškai sukauptų lėšų (pvz., pagal gyvybės draudimo sutartį, darbo užmokesčio pajamų, pajamų, gautų už parduotą turtą, paveldėjimo būdu ir pan.) arba kito asmens (pvz., darbdavio arba kitų gyventojų) lėšomis.

Kai pensijų anuitetas įsigyjamas papildomą savanorišką pensijų kaupimą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyta tvarka, jis apmokamas iš pagal pensijų kaupimo sutartį sukauptų lėšų (turto), o jo mokėtoju gali būti tik gyvybės draudimą vykdanči draudimo įmonė.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas iš gyvybės draudimą vykdančios draudimo įmonės X iš savo sukauptų asmeninių lėšų, apmokestintų GPMĮ nustatyta tvarka, už 30 000 Eur nusipirko pensijų anuitetą. Gyvybės draudimą vykdanči draudimo įmonė (anuiteto mokėtoja) sutartyje nustatytomis sąlygomis kas mėnesį šiam gyventojui (anuiteto gavėjui) iki gyvos galvos moka po 100 Eur. Šios išmokos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

2. Gyventojas pagal gyvybės draudimo sutartį gavo 12 000 Eur gyvybės draudimo išmoką, kuri buvo apmokestinta GPMĮ nustatyta tvarka, ir už šią sumą pagal pensijų anuiteto sutartį iš kitos gyvybės draudimo veiklą vykdančios draudimo įmonės įsigijo pensijų anuitetą. Šios sutarties nustatyta tvarka gyvybės draudimo įmonės gyventojui išmokami pensijų anuitetai pajamų mokesčiu neapmokestinami.

3. Tarkime, gyventojas 12 metų kaupė papildomai pensijai pagal su pensijų fondo valdymo įmone sudarytą pensijos kaupimo sutartį, sudarytą Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme nustatyta tvarka. Sulaukęs pensijų fondo taisyklėse nustatyto pensinio amžiaus, šis gyventojas (pensijų fondo dalyvis) įgijo teisę gauti pensijos išmoką ir pasirinko šią išmoką gauti ne kaip vienkartinę ar periodinę išmoką, o kaip pensijų anuitetą. Tokiu atveju už pensijos dalyvio pensijos sąskaitoje sukauptą sumą iš gyvybės draudimą vykdančios draudimo įmonės nustatyta tvarka buvo įsigytas pensijų anuitetas (periodines pensines išmokas iki gyvos galvos). Iš gyvybės draudimo įmonės sutartyje nustatyta tvarka išmokamos nustatyto dydžio išmokos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

Jeigu pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas pensijų dalyvis pasirenka pensijų išmoką gauti kaip vienkartinę ar periodinę išmoką, tokios iš pensijų fondo valdymo įmonės gautos pensijų išmokos priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 16 arba 16-1 punktus (žr. šių punktų komentara).

3. Nuo 2020 m. liepos 1 d. pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo nuostatas pensijų anuiteto mokėtoju laikoma Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (toliau – VSDFV). Iš VSDFV gauti pensijų anuitetai pajamų mokesčiu neapmokestinami.

Pavyzdys

Pensijų kaupimo įstatymo nustatyta tvarka gyventojas dalyvauja senatvės pensijos kaupime, kai įmokoms pagal pensijų kaupimo sutartį yra skiriama valstybinio socialinio draudimo įmokos dalis, papildomos savo lėšomis mokamos pensijų įmokos ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos pensijų įmokos. Sulaukęs senatvės pensijos amžiaus, gyventojas (pensijų fondo dalyvis) įgijo teisę į pensijos išmoką. Tarkime, per pensijų kaupimo sutarties laikotarpį už pensijų įmokų lėšas jo vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra 20 000 eurų, todėl šio įstatymo nustatyta tvarka šis turtas kaip pensijos išmoka gali būti išmokėtas tik įsigijus pensijų anuitetą iš VSDFV. Gyventojas iš VSDFV kas mėnesį gauti pensijų anuitetai pajamų mokesčiu neapmokestinami.

Tuo atveju, kai, atsižvelgiant į dalyvio vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, pensijos išmoką išmoka pensijų kaupimo bendrovė, šioms išmokoms taikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 46 punkte nustatyta mokesčio lengvata (žr. šio punkto komentara).

4. Lengvata taikoma tiek iš Lietuvos, tiek iš užsienio valstybės gyvybės draudimo įmonės ar iš kito pensijų anuitetų mokėjimui reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyto pensijų anuitetų mokėtojo gautiems pensijų anuitetams, išskyrus, jeigu tokios pajamos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose. Tikslinių teritorijų sąvoka bei tokių teritorijų sąrašas nurodytas GPMĮ 2 str. 21 dalies komentare (žr. šio straipsnio komentara).